

ARVAMUS

13.10.2026 nr 1-2/26-435/4

Kellele: Euroopa Liidu asjade komisjon

Kellelt: Õiguskomisjon

Istungi kuupäev: (12.10.2026)

Võtsid osa: Lea Danilson-Järg, Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Anti Poolamets, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson (esimees), Vilja Toomast, Varro Vooglaid

Puudusid: Andre Hanimägi, Heljo Pikhof

Kutsutud: Justiits- ja Digiministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna kriminaalkoostöö ja õigusloome talituse nõunik Aare Pere

Teema: Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades ja Euroopa kaugosalemismäärust, eelnõu kohta - COM(2026) 313

Ülevaade arutelust

Madis Timpson andis teema tutvustamiseks sõna JDM esindajale.

Aare Pere tutvustas lähemalt algatuse sisu ning VV poolt heaks kiidetud Eesti seisukohti. Ta selgitas, et Euroopa uurimismäärus (EIO) on oluline instrument, mida kohaldatakse juba alates 2017.a. Tegemist on ühe peamise vahendiga, mille alusel toimub EL-i üleselt kriminaalasjades õiguslane koostöö.

Direktiivi ettepaneku eesmärk on lahendada EIO praktilisel rakendamisel esile kerkinud probleeme. Näiteks on piiriülese jälitustegevuse puhul tekkinud küsimusi olukorras, kus jälitusseadmega sõiduk liigub Lätist Eestisse. Sellisel juhul ei ole seni olnud piisavalt selge, milline teavitus ja kellele tuleb saata ning millise tähtaja jooksul. Varasemas direktiivis olid need küsimused reguleeritud ebaselgelt või jäetud üldse reguleerimata ning Euroopa Komisjoni ettepanekuga soovitakse need tehnilised probleemid nüüd lahendada. Muu hulgas reguleeritakse olukordi, kus taotletakse, et isik osaleks välisriigis toimuval kohtuistungil sidevahendi abil. Varasem direktiiv sellist kaugosalemist sõnaselgelt ette ei näinud, kuid uue ettepanekuga sätestatakse see võimalus selgelt.

A. Pere rõhutas, et Eesti toetab kõnealuse direktiivi ajakohastamist ja praktikas ilmnunud probleemide lahendamist. Eesti seisukoht on, et süsteem peab jääma võimalikult lihtsaks ja loogiliseks ning vähese bürokraatiaga ehk tuleks vältida olukordi, kus samu andmeid peab mitu korda esitama või samu nõusolekuid korduvalt küsima. Ta märkis, et ettepaneku mõnest osast võib praegu selline dubleerimine tuleneda ning Eesti soovib seda vältida. Eesmärk on siiski see, et EIO edasine kasutamine oleks praktikutele võimalikult lihtne, selge ja loogiline.

Madis Timpson tegi ettepaneku toetada VV esitatud seisukohti.

Otsustati:

Toetada Riigikantselei kirjas nr 2-5/26-01585-3 toodud Vabariigi Valitsuse 24. septembri 2026.a istungil heaks kiidetud Eesti seisukohti (konsensus: Peeter Ernits, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Timpson
esimees

Raini Laide 6 31 64 50 raini.laide@riigikogu.ee

Selena Eenmaa 6 31 64 53 selena.eenmaa@riigikogu.ee